

Nicolae Massim

Omul cărui, vechi slujitori al scenei îi aduceau un ultim intristat omagiu, într-o sim-bătă ploaasă de april, a acestui an, se numea Nicolae Massim.

Actor și regizor, profesor de actori și regizori, a fost prim-regizor și director de teatru. Avântat animator de teatru popular, într-o vreme cind teatrul era considerat, de regulă, ca divertisment pentru burghezi. A fost un apropiat colaborator — la teatrul „Ligii culturale”, în stagiunile estivale de la Vălenii de Munte — al marelui cărturar Nicolae Iorga.

Om de teatru de aleasă cultură — studii de teatru și, paralel, licență în fitozofie la Universitatea clujeană — capabil de vaste deschideri și autentice innoiri, Nicolae Massim a pus în scenă spectacole pe care orice istorie a teatrului românesc contemporan le consemnează : Anna Karenina și Othello pe scena Naționalului craiovean — cel de-al doilea spectacol, în scenografia lui Ștefan Hablinski ; aceeași dramă shakespeareană, cu Emil Botta în Othello și Jenică Constantinescu în Iago, la Teatrul Național din București ; de asemenea, pe prima scenă a țării, Paharul cu apă, Bătrînețe zbuțuită și Cetatea de foc ; apoi, David Copperfield și Bunburry, pe scena fostului Teatru al Tineretului, rămân spectacole memorabile în cronica activității teatrale românești.

A îndrumat și promovat talente tinere în dramaturgie, în regie, în actorie, în scenografie.

Realizator pasionat, Nicolae Massim avea să participe, în 1945, împreună cu un grup de artiști plastici și de actori, la înființarea primului teatru profesionist de marionete din Capitală, Teatrul „Tândărică”.

În acea perioadă de început, în anii 1945—1950, totalitatea spectacolelor montate pe scena lui „Tândărică” purtau semnătura prestigioasă a lui Nicolae Massim. Mulți sînt aceia, copiii sau foarte tineri pe-atunci, care au făcut — grație lui, grație talentului și înaltei exigențe profesionale ce-l caracterizau, grație profundului respect pentru actul scenic dedicat copiilor — descoperirea acestui nou gen de artă teatrală.

Timp de aproape un sfert de secol, Nicolae Massim a adus — ca regizor și autor de spectacole, ca sfătuitor cultivat și sensibil — o contribuție importantă la afirmarea teatrului românesc de păpuși.

Și nu e nimeni, din echipa căreia Teatrul „Tândărică” îi datorează renumele de azi, care să nu-l fie recunoscător lui Nicolae Massim, pentru cît a învățat de la el, de la omul de teatru, de la omul — de o rară onestitate și căldură sufletească — Nicolae Massim, trecut în eternitate în al 72-lea an al vieții sale.

Margareta NICULESCU

NOTE

Un act de cultură

O recentă apariție editorială, îndelung pregătită și așteptată, vine să întă-

rească prestigiul Editurii Minerva : se reproduce, între copertile unui impunător volum în quarto, revista *Propășirea*, text facsimilat și transcris interpretativ. Valoarea revistei lui Kogălniceanu în cultura noastră modernă e știută de toată lumea. Cele 42 de numere, dintre ianuarie și octombrie 1844, reunind munteni și moldoveni — I. Ghica, Alecsandri, Kogălniceanu, C. Negruzzi, Gr. Alexan-

drescu, Ionescu de la Brad — pregăteau unirea culturală a românilor, integrîndu-se salbei de perioade care începe cu „epoca 1840” a *Daciei literare* și culminează cu *România literară* și *Steaua Dunării*. Pătrunzătorul studiu, notele și comentariile profesorului Paul Cornea, competența editorilor Mariana și Petre Costinescu aduc în atenția noastră o operă fundamentală.

I. N.